

אור הנר

עורך: נדב אשון

דבר העורך

"וערת אילם מאדמים וערת תחשים ועצי שטים"

הכניס את המיחם החדש לשקע שבקיר, והנה המיחם פועל כרגיל, אין זכר וסימן לתקלה שהיתה בו ביומים האחרונים, ואף אחד אינו יודע מה אירע למכשיר שחדל מלפעול.

הסתכלו האברכים על המיחם, ולתדהמתם גילו, כי אתמול ביום כ"ד שבט, התקיים יום האזכרה של המנוחה, ומן השמים השביתו את המיחם החדש ללא כל סיבה בדרך הטבע - כדי שישתמשו במיחם שלה ויברכו ברכות הנהנין לרוב לעילוי נשמתה ביום האזכרה שלה.

רואים אנו כי אין מקרה בעולם, אין דבר הנעשה מאיליו, הכל בחשבון, מעכשיו כשישבר תחת ידך איזה חפץ, או כל הפסד ומפריע אחר בין בצורת 'דומם' (כאותו מיחם), ובין אם הוא אדם סתם (חבר, שכן, שותף, או כל קרוב), דע כי הכל בחשבון - הם פעולותיו, והם הפסקת פעולותיו, מה לך להתרעם עליו או על הנעשה עמך, הרי הכל בחשבון נפלא ומדוקדק לטובה ולברכה כל הימים.

פעם ישב הרב הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א עם תלמידיו הקדושים ודיבר מענין השגחה פרטית ובתוך דבריו הסביר עד כמה גדולה ההשגחה הפרטית, עד שאפילו שעה שפרה מהלכת ברחובה של עיר ועושה צרכיה, יש השגחה מדוקדקת באיזה מקום תעשה זאת. אחד התלמידים ששמע את הדברים לא הבין היאך שייך שאם דבר מאוס ופעוט כזה מושגח מלמעלה, ואינו אלא מקרה.

כעבור כמה ימים התהלך אותו תלמיד באישון לילה בחוצות העיר והתבוסס בשלג ובכפור שהיה על פני הקרקע, ולפתע דרך מבלי משים במקום מדרון והחל להתגלגל במורד הר בדרכו לתהום נשיה. תוך כדי נפילתו נתקע רגלו בדבר נוקשה ועל ידי זה נעצר מנפילתו וחיייו ניצלו. בדק התלמיד מהו החפץ שעצר בעדו מליפול למיתה, וראה שאין זה כי אם גלל של בהמה שקפא בקור. עתה הבין התלמיד כמה מדקדק הקב"ה אפילו עם צרכי בהמה שיגיעו למקומם הראוי. מיהר התלמיד לבית רבו הקדוש, מיד בהכנסו, נענה הרב הקדוש ואמר לו: "נו, עתה כבר הבנת 'השגחה פרטית' עד היכן היא".

הקב"ה מסדר לנו את כל הענינים, עלינו להאמין בו באמונה שלימה, לא משנה מה קורה לנו, נדע שאבא שומר עלינו, שבת שלום ומבורך.

בפרשתנו התורה מלמדת אותנו על בניית המשכן. אחד מסוגי החומרים שממנו בנו את המשכן היה העור של התחש.

ומפרש רש"י שהתחש הייתה מין חיה, ואותה חיה נבראה רק בזמן בניית המשכן, והיא נוצרה אך ורק בשביל שיבנו ממנה את המשכן. ומוסיף רש"י: "והרבה גוונים היו לה לכך מתורגם: 'ססגונוא', ששש ומתפאר בגווניו שלו".

ומבאר רבי ישראל טאוב ה"דברי ישראל" זצ"ל על פי דברי רש"י שהרבה גוונים היה לאותו תחש. וזה שייך גם בבני ישראל, שבכל מיני גוונים (מקרים) שבזרע עולם מנהיגם ישמחו ויעלזו, וזה עומק דברי רש"י ולא הייתה ענין התחש, אלא לרמז לאדם שיקבל עליו באהבה ובשמחה את כל מה שעובר עליו בכל רגע ורגע.

למדים אנו מכאן, שעל האדם להכיר כי הוא נמצא בידיים טובות, כל החלטה בעניינו נתונה בידי אבינו אב הרחמים השוכן בשמי מרומים, בידו לגדל ולחזק לכל, וכל מעשיו באמונה להטיב לבריותיו אשר ברא בחן בחדש וברחמים. וכל אחד ואחד שיפנים זאת אז יהיה לו הכי טוב שרק אפשר, לרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, וחמשת חושיו, וכל כוחות נפשו, וכן לא תעלה שום דאגה על לבו, לא דאגה "מה יהיה מחר" ולא עצבות מהנעשה עתה...

לפנינו מעשה מדהים הממחיש לנו עד כמה גדולה ההשגחה הפרטית: לפני כמה שנים נתרם לטובת הפוקדים את 'מצבת קבורתה' של אמנו - 'קבר רחל' מיחם מים רותחים, על ידי אחד המיוחד ממייסדי הכוללים והמוסדות לע"נ דודתו שלא השאירה אחריה ילדים, ועליו נכתב בקשה מקהל השותים קפה ותה לכוון בברכות לע"נ האשה.

כעבור זמן הוחלף המיחם במיחם גדול יותר ומשוכלל יותר שהמים נכנסים אליו מאליהם, ללא צורך מגע יד אדם, ואת המיחם הישן הכניסו למחסן.

והנה, לאחר זמן, ביום כ"ג שבט (לפני כמה שנים) לפנות ערב פסק המיחם בפתע פתאום מלפעול. מיד הוציאו האחראיים מהמחסן את אותו מיחם ישן אשר נודב לע"נ המנוחה שלא השאירה אחריה ילדים. ומשום מה, בחרו דווקא במיחם זה אפילו שהיו במחסן עוד שלושה מיחמים נוספים.

וכך היה עד יום חמישי כ"ה שבט בבוקרו של יום. אז ניגש אחד מהאברכים שבקי בחשמל לבדוק מה אירע למיחם החדש. ראשית,

פרשת תרומה

דבר תורה לסעודה שניה

אור החיים הקדוש

"וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת"

המשכן וכליו היו עשויים מחמישה עשר מינים שונים כפי שמבואר בפסוקים הללו: זהב, כסף, נחושת, תכלת, ארגמן. חלוקה זו לעשיית המשכן על ידי מינים ממינים שונים במקום שהכל יעשה מזהב נקי שהוא היותר מובחר ויקר מכל, יש בה בוודאי הסבר. אפשר לומר שהקב"ה רצה לזכות את ישראל, שאכן יוכלו כולם לתת בשמחה וברצון, וישישו לתרום מהונם למשכן שמו יתברך. ולכן אילו היה מצוה עליהם להביא אך ורק זהב - למרות שבוודאי היו ישראל מקימים רצונו הגמור - אולם אז קשה היה להגדיר את תרומתם כ"נדבת לב". כי נקל לשער שלא כל תורמי הזהב יעשו זאת בשמחה, וללא חמיצות פנים... לשם כך, נצטוו להביא מכמה וכמה מינים וסוגים, כאשר לכל אחד מבני ישראל נתונה האפשרות לבחור את סוג התרומה הרצוי והמתאים לו: פלוני יתרום נחושת וחברו יתן שמן למאור, השלישי יתן עורות עיזים, וכן הלאה. באופן זה יביאו כולם את תרומתם מתוך שמחת נתינה גלויה.

עתה נבין היטב את דקדוק לשון הפסוק: 'וזאת התרומה' מדוע ישנם 15 סוגי תרומות אלו - 'אשר תקחו מאתם' כי הקב"ה חפץ לקחת מכלל בני ישראל, ומכל העם, כדי שיזכו לעשות מצווה מן המובחר בשמחה ובמאור פנים.

דבר תורה לסעודה ראשונה

הכלי יקר

"ועשו ארון עצי שטים, אמתים וחצי ארכו, ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו"

מידות הארון לא היו שלמות, אלא כולן בחצאים. לעומת זאת, מידות המזבח היו כולן שלמות ואילו מידות השולחן, היו חלקן שלמות וחלקן בלתי שלמות. אומר על כך הכלי יקר: שההבדלים האמורים מרמזים על מהות הכלים: הארון, כידוע, מסמל את התורה. בלימוד תורה, אדם חייב להרגיש עצמו תמיד חסר ובלתי שלם, ושעליו להתקדם וללמוד עוד, שכן התורה אינסופית. לכן מידות הארון הינן כולן חצאים. השולחן מסמל עושר והצלחה גשמית, ולכן חלק ממידותיו שלמות, ללמד שבכל הנוגע לעושר גשמי, בשונה מרוחניות, על האדם להרגיש שלם עם חלקו ולהסתפק בו. אך חלק ממידותיו היו חצויות, כדי ללמד על עניין אחר הקשור בגשמיות, והוא, שבתאוות גשמיות כגון אכילה וכיו"ב, אדם צריך "שישבור תאוותו" ירגיל עצמו לעצור קודם לכן, וימנע מלהשלים את תאוותו עד תומה.

מידות המזבח היו כולן שלמות, ובכך יש כדי ללמד על מהותו, שהיא כפרה על החטא. החטא הוא חיסרון באדם, והכפרה המושגת באמצעות המזבח מחזירה לו את שלמותו.

דבר תורה לסעודה רביעית

הלכות תלמוד תורה

מצות עשה על כל איש מיישראל ללמוד תורה הלכה למעשה כפי כוחו, ועל-ידי זה יוכל גם כן לקיים המצוות כהלכתן, ולשמור עצמו מכל איסורי תורה, וכמו שנאמר בתורה (דברים א): ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם. וכמו שאמרו רבותינו (קידושין מ.) גדול תלמוד שמביא לידי מעשה. לפיכך כל איש מיישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין זקן גדול שתשש כוחו. ואפי' היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים, ואפי' בעל אשה ובנים שחייב לפרנסם, חייב לקבוע לו זמן ללמוד תורה ביום ובלילה. שנאמר (יהושע א ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפריך והגית בו יומם ולילה [ש"ע י"ד סי' רמו ס"א]. עד מתי חייב אדם ללמוד תורה? עד יום מותו! שנאמר (דברים ד ט) רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך, ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך. וכל זמן שלא יעסוק בתורה הוא שוכח (הרמב"ם פ"ב ה"י, וטוש"ע י"ד סי' רמו ס"ג) [ילקוט"י על הלכות השכמת הבוקר מהדורת תשס"ד עמוד סו].

דבר תורה לסעודה שלישית

פניני הבן איש חי

"וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת"

המשכן וכליו היו עשויים מחמישה עשר מינים שונים כפי שמבואר בפסוקים הללו: זהב, כסף, נחושת, תכלת, ארגמן. חלוקה זו לעשיית המשכן על ידי מינים ממינים שונים במקום שהכל יעשה מזהב נקי שהוא היותר מובחר ויקר מכל, יש בה בוודאי הסבר. מסביר ה"בן איש חי": אפשר לומר שהקב"ה רצה לזכות את ישראל, שאכן יוכלו כולם לתת בשמחה וברצון, וישישו לתרום מהונם למשכן שמו יתברך. ולכן אילו היה מצוה עליהם להביא אך ורק זהב - למרות שבוודאי היו ישראל מקימים רצונו הגמור - אולם אז קשה היה להגדיר את תרומתם כ"נדבת לב". כי נקל לשער שלא כל תורמי הזהב יעשו זאת בשמחה, וללא חמיצות פנים... לשם כך, נצטוו להביא מכמה וכמה מינים וסוגים, כאשר לכל אחד מבני ישראל נתונה האפשרות לבחור את סוג התרומה הרצוי והמתאים לו: פלוני יתרום נחושת וחברו יתן שמן למאור, השלישי יתן עורות עיזים, וכן הלאה. באופן זה יביאו כולם את תרומתם מתוך שמחת נתינה גלויה.

לחנך שלם
בדיוקל ר"י

גרציה לוי
בת מוזל טוב
ינית בת רחל
אליהו בר שרה
תנצבה

לחנך שלם
בדיוקל ר"י

לאה בת
סוליקה דביבו
ז"ל (הי"ד)
תנצבה

"כל השונה הלכות בכל יום..."

ש"ת עם
הרה"ג אורי נודית

מעות זכר למחצית השקל

דיון משפחתי עם הרב יצחק ולברשטין

ש"ת עם
הרה"ג בנימין חותה

זכר למחצית השקל

שאלה: אשה שהעבירו לה מעות מחצית השקל למטרת בית כנסת וברשותה מדרשה של בנות מתחזקות האם מותר לה לקחת את הכסף למדרשה, ומה הדין במעות שאינם של מחצית השקל.

תשובה: מעות שנתנו זכר למחצית השקל ראוי שינתנו לעניים תלמידי חכמים ולהרמת קרן התורה, ובאופן שנתנו מעות זכר למחצית השקל לבית הכנסת מותר לשנות את המעות לכל מקום שלומדים בו תורה, ובכלל זה גם מדרשה לבנות. אולם אם פירשו שהמעות ילכו לפורים אסור לשנותם ויתנום לעניים, אמנם העניים שיקבלום רשאים לשנותם.

ובשאר צדקה שרוצה ליתן לעניים לדעת השולחן ערוך אסור לשנות המעות אפילו לצורך מצוה, רק יכול להלוותם ולהשאילם. וכל זה דווקא קודם שהגיעו המעות לידי הגבאי, ויש שהקלו לשנותם לצורך מצוה, אפילו הגיעו המעות לידי הגבאי, אלא אם כן נדר את המעות לעני פלוני או למקום פלוני, שאסור לשנותם.

ונכון להיזהר לגמור בלב שאין מכוונים לזכות לעני המעות עד שיגיעו לידי ממש.

הבחור, כְּשֶׁאֲרֻשׁת פָּנָיו מְבִיעָה אֶשֶׁר, בִּגְדָעוֹ שֶׁהֵנָּה - הוּא עוֹמֵד לְקַבֵּל לִידָיו אֶת מַה שֶׁהִבְטִיחוּ לוֹ...

"אֲתָן לָךְ אֶת ה'מְצִיָּאָה' עֲצָמָה יְקִירִי... אָמַר הַבָּחוּר. וְהִסְבִּיר: "הֲלֹא הִתְחַיַּבְתִּי רַק מְשֹׁם שֶׁחֲשַׁבְתִּי שֶׁנִּתְּבַר שְׂטָעִיתִי, הִבְטַחְתִּי בְטָלָה!" אָךְ הָעֵנִי בְקֵשׁ לְהַעִיר: "הֲרִי לֹא הִתְנַתְּ אֶת תְּרוּמָתְךָ בְּזָכִיָּה בְּמִצִּיָּאָה. לֹא אֲמַרְתָּ שֶׁתִּתֵּן אֶת הַמָּאָה שֶׁקָּל מִתּוֹךְ הַמָּאָה דוֹלָר, אֶלָּא זֶה הִיָּתָה סֶתֶם הִתְחַיַּבְתָּ לְצַדָּקָה..."

וּפְנֵנו הַשָּׁנִים לְבֵית הָרֵב הַמְקוֹמִי, כְּדִי שִׁיזָרֵךְ לָהֶם, מֵהוּ הִדִּין בְּמִקְרָה זֶה?...

תשובה:

הַבָּחוּר אֵינוֹ חַיֵּב לִיתֵּן אֶת הַמָּמוֹן לְעֵנִי, מְשֹׁם שֶׁזֶּהוּ צִדָּקָה בְּטָעוּת, שֶׁהֲרִי לֹא הָיָה מוֹכֵן לִיתֵן סָכּוּם כֹּה גָדוֹל לְעֵנִי אֲלֹולָא הָיָה זֹכֶה בְּמִצִּיָּאָה, וְאֵינוֹ סִדְּקָא (אֵינוֹ עָדִים) שֶׁלֹּא נָדָר אֶלָּא מְשֹׁם שֶׁחֲשַׁב שֶׁיֵּשׁ לְפָנָיו "מְצִיָּאָה", וְהִתְרַצָּה לִיתֵּן חֶלֶק מִמֶּנָּה לְעֵנִי, וּמִמִּילָא, עָתָה שֶׁהִתְבָּרַר שֶׁאֵין כָּאֵן מְצִיָּאָה, כִּי אִם דְּמִיוֹן כּוֹזֵב, אִם כֵּן הִתְחַיַּבְתָּ הִיָּתָה בְּטָעוּת, וּפְטוּר מִלְּתֵת אֶת מַה שֶׁהִבְטִיחַ.

וּכְמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּרַמְבָּ"א (יו"ד סי' רנ"ח ס"ב), שֶׁאִם נָדָר לְצַדָּקָה בְּטָעוּת, אֵינוֹ כָּלוּם (וּכְדַעַת בֵּית הַלֵּל בְּמַסְכֵּת נָזִיר ל"א, שֶׁהִקְדָּשׁ בְּטָעוּת אֵינוֹ הִקְדָּשׁ). וְכֵתֵב הַש"ךְ (יו"ד סי' רנ"א סק"ט): "כְּתוּב בְּתִשְׁבֹּת ר"א מְזֻרְחִי (סי' נ"ג), דְּבִכָּל דִּינֵי נְדָרִים וְהִקְדָּשׁוֹת, סוּמְכִים עַל פִּי הָאוּמָדָנָא, וְעַל פִּיהֶם הֵם דְּנִים בָּהֶם, וְכֵן הוֹלְכִים בְּתֵר אוּמָדָנָא דְּעֵינִים".

וְלָכֵן, גַּם בְּשֶׁאֲלַתְנוּ יֵשׁ לִילָךְ אַחֵר הָאוּמָדָנָא, וּלְפָטֵר אֶת הַבָּחוּר מִנִּתְיָנִת הַמָּמוֹן לְעֵנִי.

"וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" (שְׁמוֹת כ"ה, ב') מַעֲשֶׂה בְּבָחוּר שֶׁהֵלֵךְ בְּרָחוּב בְּשִׁבְתָּ קֵדָשׁ לְפָנוֹת עָרָב, וּלְפָתַע הַבָּחִין בְּשִׁטָּר שֶׁל מָאָה דוֹלָר מִנֶּח בְּצַד הַמִּדְרָכָה. כִּיּוֹן שֶׁלֹּא בְּכָל יוֹם מִזְדַּמֵּן לְהִתְקַל בְּמִצִּיָּאָה שְׂכָזוֹ, וְעַד צֵאת הַשָּׁבֶת לֹא הָיָה עוֹד וְיָמֵן רַב, חֲשַׁב הַבָּחוּר בְּלִבּוֹ, שֶׁכְּדָאי שִׁנְיָח אֶת רָגְלוֹ עַל גְּבִי הַשִּׁטָּר, בְּאִפְסוֹ שֶׁנִּעְלֹו תְּכֵסָה עָלָיו, וְכֵן יִשְׁאָר בְּמִקוֹם עוֹד וְיָמֵן מָה, עַד לְצֵאת הַשָּׁבֶת. (וַיַּעַן בְּרַמְבָּ"ם כ"כ מֵהַלְכוֹת שָׁבֶת ה"ז, וּבִגְרָ"ז בְּסִי' רס"ו ס"כ, שֶׁכָּתְבוּ כִּי אִם מָצָא מְצִיָּאָה בְּשָׁבֶת, אָף עַל פִּי שֶׁהָיָה מְקָצָה, מִתֵּר לְשָׁבֶת וּלְשִׁמְרָה עַד לְמוֹצָאֵי שָׁבֶת).

לְפָתַע, עָבַר בְּמִקוֹם אֶחָד מֵעֵנֵי הַשְּׂכִינָה וְאָמַר לוֹ, "יְקִירִי, אֲנִי יוֹדֵעַ עַל מָה אֲתָה דוֹרָךְ... לֹא נָעִים לוֹמֵר, אֲבָל כָּבֵר בְּבִקּוֹר רֵאִיתִי אֶת הַשִּׁטָּר, וְתִכְנְנֵתִי לְטַל אוֹתוֹ לְעֲצָמִי לְאַחַר הַשָּׁבֶת...". הַשִּׁיבוֹ הַבָּחוּר: "וְכִי כְּבוֹדוֹ שֶׁכָּח שֶׁבְּרָאָה בְּעֵלְמָא (לֹא מַעֲשֶׂה קִנְיָן, כְּגוֹן הַנִּבְרָה) אֵין אֶדָם זֹכֶה בְּמִצִּיָּאָה! הֲרִי זֶה גְּמָרָא מִפְּרֻשֶׁת - 'רֵאִיָּה לֹא קִנְיָ' (בְּבִא מְצִיָּאָה ב'...)... אָךְ בְּכָל זֹאת בֹּא לְבֵיתִי בְּמוֹצָאֵי שָׁבֶת, וְאֲתָן לָךְ מָאָה שְׁקָלִים, בְּתוֹרַת צִדָּקָה!"

וַיְהִי בְּצֵאת הַשָּׁבֶת, הָרִים הַבָּחוּר אֶת הַשִּׁטָּר, וְהֵנָּה הוּא מְגַלָּה, שֶׁעַל צִדּוֹ הַשְּׂנִי נִכְתָּב בְּגָדוֹל: "דְּפוּס עֲזָרָא" - מִדְּפוּסִים הַכֵּל חוּץ מִכֶּסֶף!...

הַתְּבַרֵּר שֶׁאֲמַנֵּם מִצַּד אֶחָד נִרְאָה הָיָה הַשִּׁטָּר כְּמָאָה דוֹלָר לְכָל דְּבָר, אָךְ לְמַעֲשֶׂה הַמִּדְבָּר הָיָה בְּפִרְסָמֶת שֶׁל בֵּית-דְּפוּס... הַבָּחוּר הִתְאָכַז בְּגִלּוֹת שֶׁהִמְצִיָּאָה הַגְּדוֹלָה הַתְּבַרָּה כִּחְפָּץ שֶׁאֵין לוֹ עֵרָה, וְלִחְנֵם הִתְעַכֵּב בְּמִקוֹם, וְעִכְשָׁיו עוֹד יָבֹא הָעֵנִי וְיִתְּבַע אֶת מָאָה הַשְּׁקָלִים...

וְאִכּוֹן כֵּן הָיָה. הָעֵנִי מִגִּיעַ לְבֵית

שאלה: האם אדם יכול לקיים מצות מתנות לאביונים וזכר למחצית השקל ומשלוח מנות כשנותן לעני כרטיס כניסה לסעודת פורים המתקיימת באולם.

תשובה: יכול אדם לקיים מצות מתנות לאביונים וגם זכר למחצית השקל וגם משלוח מנות כשנותן לעני כרטיס כניסה לסעודת פורים המתקיימת באולם.

שאלה: מהי הנוסחה וסדר חישוב שיעור זכר למחצית השקל בשקלים חדשים.

תשובה: שיעור זה למחצית השקל הוא בורסאי ערך תשע גרם כסף טהור ועוד מס תיווך עשר אחוז ועוד שבע עשרה אחוז מע"מ ובביאורים מבואר בהרחבה.

שאלה: גבאי צדקה אם מותר ללוות מכספי הצדקה שהוא מחזיק או מכספי מעשרות שברשותו שהפריש לצדקה.

תשובה: מותר לגבאי ללוות מכספי צדקה שברשותו בתנאי שידוע בוודאות שיש לו להחזיר לאחר מכן את החוב לצדקה. והמחזיק כספי מעשרות רשאי ללוות מהם בתנאי שאם אדם יבקש ממנו הלוואה שילוה ממקום אחר וילווה לו.

לברכה והצלחה

אריאל בן מאיה
עטרה בת יעל
הדר משה
בן אלינור

לדפואה שלומה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה
ליזה בת וואסי

לדפואה שלומה

בדוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה בת רחל

לדפואה שלומה

יוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
סולטנה
בת פרחא

למחזור שלם ברוחל רחל

מירי בת רחל
דוג'ה סלומון
בן רבקה
חנה בת חפסה
ת.נ.צ.ב.ה

שבת

את מהותה של זקיפת הראש הזו, ביאר האור החיים הקדוש: החוטא גורם בחטאו כפיפת ראש, כי הרע הוא בבחינה של השפלה, שנאמר "אל ארץ תביט כי שפלה היא". והקדושה היא בבחינת נשיאת הראש והרמת המהות והאיכות.

עם ישראל חטאו בעגל, והושפלו, ומשה רבנו זקף ראשם על ידי מצוות מחצית השקל שציווה אותם לאחר חטא העגל.

סגולת שבת שקלים

כתב רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א, מקובלנו
שסגולת שבת זו להינצל מכל פגע ומחלה, ונכללים בו רפואות וישועות ברוחניות ובגשמיות, שהרי כאשר האדם מתייסר ביסורים לא עלינו, גבו נכפף, וכשהוא ניצל

מהם נזקף ראשו והולך קוממיות
ועל כן בכלל 'זקיפת הראש' שקוראים בפרשת שקלים הוא שנושעים בשבת זו בכל משאלות לבם לטובה.

כל שבת מרוממת את האדם ובמיוחד שבת זו

מובא בבאר הפרשה: כל שבת ושבת יש בה 'סגולה' זו של 'זקיפת הראש', וכמו שדרש הרב הקדוש ה'חידושי הרי"ם' זיע"א (ליקוטי הרי"ם פרשת כי תשא) בפסוק (שמות ל, י"ב) "כי תשא את ראש בני ישראל", שכאשר תגביה את

תיבת 'ראש' כלומר שתקח את האותיות הבאות לאחר אותיות 'ראש' יעלה בידך תיבת 'שבת' (אחר ר' - ש', אחר א' - ב' ואחר ש' - ת'), כי השבת זוקפת ומרוממת ראשם של בני ישראל. אכן מעלה יתירה בשבת קודש זו לזכות לזקיפת הראש למעלה למעלה...

החכם עיניו בראשו לנצל שבת זו, הן בתפילה מעומק הלב והן בתורה. ועל כך רמז ב'נתיבי ישורון' (כי תשא) בלשון המשנה (אבות א ג) 'ודאשתמש בתגא חלף', כי האותיות 'תגא' הם האותיות שאחר תיבת 'שבת' (ת' אחר ש', ג' אחר ב', וא' אחר ת'), והמתין ליום שאחר השבת, כבר 'חלף' ואיבד הכל...

ארבע פרשיות

השבתות בהן נקראות הפרשיות הינם: שקלים, זכור,

פרשת שקלים

בשבת שלפני ראש חודש אדר הסמוך לניסן מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים בשני פרשת שקלים, בתחילת פרשת "כי תשא".

טעם קריאת פרשת שקלים

הטעם שקוראים פרשת שקלים: מפני שבזמן בית המקדש היו משמיעים על השקלים באחד באדר, על ידי הכרזת בתי הדין בכל ערי ישראל, שכל אחד מישראל חייב לשקול מחצית השקל בשקל הקודש, ולהביאם לבית המקדש עבור קרבנות הציבור שהקריבו בבית המקדש. קרבנות הציבור הם עולת התמיד, המוספים, הנסכים, היין, המנחות, והקטורת.

ועוד טעם: אמרו חז"ל: "גלוי וידוע לפני הקדוש ברוך הוא שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל כמו שנאמר, ועשרת אלפים ככר כסף אשקול על ידי עושי המלאכה, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו".

כפרה על חטא העגל

מחצית השקל באה לכפר על חטא העגל שבו חטאו ישראל. משה התקשה להבין כיצד יכול מטבע כה קטן להוות כופר נפש לאלה שהשתחוו לעגל. הוציא הקב"ה כמין מטבע של אש מתחת לכסא הכבוד והראה למשה ואמר לו: "כזה יתנו" (תנחומא, כי תשא). אדם העוקר את עצמו מן החטא ושב בתשובה שלמה בכל לבו, המטבע שהוא נותן מכפר עליו. מטבע זה, אם האדם נותנו בהתלהבות של אש, הרי הוא כאילו גנוז מתחת לכסא הכבוד, שכך אמרו חכמים: "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד".

הפטרה בשבת שקלים

מפטירים "ויכרות יהוידע" שמדבר שם בענין השקלים, שנאמר, כסף נפשות ערכו. **והשנה שחל ראש חודש אדר ביום שבת נוהגים לומר בסוף ההפטרה פסוק ראשון ואחרון של הפטרת "השמים כסא"** (חזו"ע פורים).

"כי תשא את ראש בני ישראל" - זקיפת קומה לבני ישראל

"אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, משאני מת אין אני נזקר. אמר לו הקדוש ברוך הוא: תיך, פשם שאתה עומד עקשו ונותן להם פרישת שקלים ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה וְשָׁנָה שְׁקֹרְאִין אוֹתָהּ לְפָנֵי, פָּאֵלוּ אֶתָּה עוֹמֵד שָׁם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וְזוֹקֵף אֶת רֹאשׁוֹ" (תנחומא כי תשא)

פרה והחודש, הן פרשות קדושות במיוחד.

סגולת ארבע פרשיות

מעלת השבתות שבהן קוראים את ארבעת הפרשיות

הרבי מרוזין אמר שבארבע פרשיות יכול כל יהודי להידיבק בשכינה, וכל פרשה מהן היא כנגד אות אחת משם הוי"ה. על כל אדם לנצל את הטהרה והקדושה הנשפעת בימים אלו כדי להתדבק בה' יתברך. רבי פנחס מקוריץ אמר כי הוא עומד ומצפה לשבתות שקוראין בהן ארבע הפרשיות, כי אז נפגשים עם הקב"ה כביכול. גדולי החסידות מבארים כי שבתות שקוראים בהם ארבע פרשיות הן בעלות כוח סגולי להינצל מכל פגע ומחלה, והן סגוליות לרפואות וישועות ברוחניות ובגשמיות.

פרנסה טובה

כתב הרב הקדוש הג'נזי ישראל' מטשארטקוב זי"ע - בכל שבת ושבת של הארבע פרשיות יורד שפע לעולם... **ובפרשת שקלים יורד שפע של עושר והרחבה...** וכן מבואר בארוכה ב'עטרת ישועה' (מועדים משפטים - שקלים) ששבת שקלים מסוגלת לפרנסה. והרב הקדוש בעל ה'אמרי יוסף' מספינקא זי"ע אמר, **שבשבת זו אפשר לבקש שיתקבלו כל התפילות שבכל ימות השנה לרחמים ולרצון.**

הלכות פרשת שקלים

בשבת שלפני ראש חודש אדר הסמוך לניסן מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים בשני פרשת שקלים, בתחילת פרשת כי תשא, (הטעמים לקריאת פרשה זו עיין לעיל בתחילת העמוד הקודם). בשבת שקלים ההפטרה שמפטירים היא "ויכרות יהודיע" שמדבר שם בענין השקלים, שנאמר "כסף נפשות ערכו".

עליית קטן בפרשת שקלים

במקומות שנהגו שקטן עולה למפטיר בפרשת שקלים והחודש, אין למחות בידם, שיש להם על מה שיסמכו. ובלבד שיהיה הקטן יודע למי מברכים והוא גם כן יותר מבן שש שנים.

שכחו לקרוא ונזכרו במוסף

אם שכחו ולא קראו פרשת שקלים בשבת שקלים לפני ראש חודש אדר והפטירו בהפטרת השבוע, אפילו נזכרו אחר תפלת מוסף, חוזרים ומוציאים ספר תורה וקוראים בפרשת שקלים, והעולה מברך על הקריאה לפנייה ולאחריה. ואחר כך קוראים הפטרת ויכרות יהודיע בלי ברכות לפנייה ולאחריה, שהואיל וכבר הפטירו בהפטרת השבוע אין צריך לחזור ולברך.

שכחו לקרוא ונזכרו במנחה

אם שכחו ולא קראו פרשת שקלים, ולא נזכרו עד שעת מנחה של השבת, יש אומרים שבכל זאת מוציאים ספר תורה של פרשת שקלים ויקראו בו אחר קריאת ספר תורה של מנחה. ויש אומרים שהתקנה לקריאת פרשת שקלים אינה אלא בשחרית, ולכן כשלא נזכרו עד שעת המנחה הוה ליה כעבר זמנו בטל קרבנו. ולמעשה שב ואל תעשה עדיף. ומכל מקום יש אומרים שעדיין יש תשלומין לפרשת שקלים בשבת הבאה אחר קריאת ספר תורה בשחרית. ויש אומרים שמכיון שעבר השבת שוב לא יקראוה בשבת הבאה. ואפשר לסמוך על סברא ראשונה לקרוא פרשת שקלים בשבת הסמוכה, שהיא קודם "שבת זכור".

הפטיר הפטרה של פרשת שבוע

אם טעה המפטיר ולאחר שקרא בספר תורה פרשת שקלים הפטיר הפטרת השבוע, אם נזכר באמצע ההפטרה, מפסיק, ומפטיר ויכרות יהודיע ויברך ברכות ההפטרה לאחריה. ואין צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה של ההפטרה לפני ויכרות יהודיע. ואם לא נזכר עד שסיים הפטרת השבוע ובירך ברכות שלאחריה, יש אומרים שצריך לחזור ולברך ברכות ההפטרה לפנייה ולאחריה כדי להפטיר ויכרות יהודיע כתקנת חז"ל. ויש אומרים שחוזר ומפטיר ויכרות יהודיע בלי ברכות. וספק ברכות להקל. לכן יחזור להפטיר ויכרות יהודיע בלי ברכות. והוא הדין בשאר הפטרות של ארבע פרשיות.

הוציאו ספר תורה אחר

שבת שקלים שמוציאים בה שני ספרי תורה מן ההיכל אל התיבה, ויצא טעות בפרשת השבוע, עדיף לגלול הספר תורה השני לסיים בו פרשת השבוע, ואחר כך יגללו לפרשת כי תשא, כיון שהפרשיות אינן רחוקות אחת מהשניה. וזה עדיף ממה שיוציאו ספר תורה אחר. (ילקוט יוסף פורים)

שבת וראש

ה' את תפילתו, שנאמר 'אדיר במרום' - זה התפילה העומדת ברומו של עולם, ה' - נעשה כולו 'רחמים', יתקבלו בקשותיו ויתמלאו משאלותיו.

ובפרט שהוא 'ראש' לכל חודש אדר, שכולו זמן 'עת רצון', כמו שהובא ב'צמח צדיק' (חודש אדר ד"ה משנכנס אדר) בשם זקנו הרב הקדוש ה'אהבת שלום' זי"ע, ד'אדר' ר"ת ר'עוא ד'רעון א'שתכח [רצון הרצונות נמצא], היינו שכל החודש כולו הינו עת רצון, לפעול בו דבר ישועה ורחמים. ('באר הפרשה' - פר' משפטים תשע"ט)

חשיבותו של ראש חודש שחל בשבת

שבת קודש, בה חל ראש חודש, הינה שבת מיוחדת ביותר, כי בה נעשים בני ישראל 'מחותנים' עם הבורא יתברך שמו. הסיבה לכך היא שאת השבת 'מקדש' הקב"ה - ואינה תלויה בקידוש החודש של בני ישראל, ואילו את ה'ראש חודש' מקדשים בני ישראל בהכרזת בית דין 'מקודש מקודש'. רבי אלימלך בידרמן מסכם את מעלתה של שבת ראש חודש, באמרו: "נמצא שבשבת קודש זו הקב"ה מקדש ואף אנו מקדשים, והוא כעין מחותנים, ואין לך קרבה גדולה מזה".

בראש חודש שחל בשבת יש התעוררות לתשובה

ה'מאור ושמש' מסביר את מעלתו של ראש חודש שחל בשבת, בו יש עלייה גדולה מאוד לשכינה, ונעשה ייחוד גדול בעולמות העליונים כפול ומכופל מאשר בראש חודש שחל בחול. על כן יכולים כל בשר לנתק את עצמם מהגשמיות, לחזור בתשובה שלימה יותר משאר ראשי חדשים.

ראש חודש שחל בשבת נחשב יום טוב

המקור לכך שראש חודש שחל בשבת נחשב ליום טוב הוא הפסוק: 'והיה מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה' (ישעיהו סו, כג). כלומר: כשיחול ראש חודש בשבת, אזי 'יבוא כל בשר להשתחוות לפני', כיוון שהקדושה תהיה גדולה עד למאוד מאוד, ויהיה התעוררות התשובה בכל בשר.

ראש חודש אדר - חשיבות היום וסגולתו

עומדים אנו בשערי שמחה - שערי חודש אדר - "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כט).

בספרים מובא בשם רבי חיים וויטאל זי"ע, סגולה גדולה לקרוא ספר תהלים בראש חודש אדר.

בספר 'דבר נחמד' (להגה"צ רבי שריה דבלצקי זצ"ל, ער"ח אדר) כתב: "הרב הגאון אליהו כהן ז"ל והרב המופלא רבי חיים אבולעפיה ז"ל קיבלו מתלמידי מורנו ורבינו רבי חיים וויטאל ז"ל, שצריך אדם ביום ראש חודש אדר לקרוא את התהילים כולו וזה סגולה לתיקון הנשמה ויש בו עוד כמה סודות טמירים, ורצוי שביום זה יתאספו יראי ה' ויעשו תיקון זה".

וכבר אמר ה'חזוה' מלובלין זי"ע (דברי אמת פר' תרומה) על גדולת יום ראש חודש אדר, הביא את הגמרא (ביצה טו): "הרוצה שיתקיימו נכסיו, יטע בהן אדר", כי 'נכסיו' - הנשארים כקנין בידי האדם לנצח, הם מעשיו הטובים, (דאילו 'כסף וזהב' אינם נכסים נצחיים שהרי 'לא במותו יקח הכל, לא ירד אחריו כבודו' - תהלים מט יח),

ובפרט ה'תפילות' שהן מדברים העומדים ברומו של עולם (ברכות ו' וברש"י ד"ה דברים), ולא עוד אלא שעיקר התפילה בלחש היא, לכן נקראת 'נכסים' מלשון כיסוי והצנע, וזהו אמרם 'הרוצה שיתקיימו' ויתקבלו לרצון 'נכסיו' - אלו תפילותיו, 'יטע בהן אדר', פירוש יתפלל על זה בראש חודש אדר, אז יפלה

חודש אדר

רבי משה מרדכי מלעלוב היה מוכיח ש'שבת ראש חודש' הוא כרגל ויום טוב ממש, שהרי בגמרא אמרו: 'אמר רבי יצחק, חייב אדם להקביל פני רבו ברגל', שנאמר: 'מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת', ולכאורה צריך ביאור, שהרי לא נזכר בפסוק שהלכה אל הנביא ב'רגל', והיאך למד מ'חודש ושבת' לעניין רגל, אלא מכאן מוכח, שכשחל חודש ושבת גם יחדיו נחשב אותו היום כ'רגל' ממש.

ברכה מיוחדת נתקנה לראש חודש שחל בשבת

הרבי מסדיגורו זצ"ל הזכיר שבמוסף שבת ראש חודש, נתקנה ברכה מיוחדת, והיא ברכת 'אתה יצרת'. לעומת זאת, בשאר ימים טובים לא נתקנה ברכה מיוחדת ביום טוב שחל בשבת. גם מכאן ניתן ללמוד את גדולתה של שבת זו.

נוסח התפילה זהה לתפילת יום טוב

בספרים הקדושים מובא, כי בנוסח תפילה 'אתה יצרת', נאמרים ביטויים הלקוחים מתפילת יום טוב: 'אתה יצרת עולמך מקדם, כילית מלאכתך ביום השביעי, אהבת אותנו, ורצית בנו, ורוממתנו מכל הלשונות, וקדשתנו במצוותיך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך, ושמך הגדול הקדוש עלינו קראת'. מכאן נראית השוואה נוספת בין שבת ראש חודש ליום טוב, המוכיחה על קדושתו של ראש חודש שחל בשבת.

הצירוף הזה של שבת וראש חודש בא לידי ביטוי בנוסח תפילה ייחודי שאינו רק הוספה של ראש חודש בתפילת מוסף - אלא שינוי בכל מבנה התפילה.

ישנו הסבר על כך מרבי צדוק הכהן מגדולי החסידות, האומר כי השבת וראש חודש מאפיינים שני סוגי קדושות. שבת היא קדושה קבועה ומסודרת ללא שינוי, בכל שבעה ימים מגיעה שבת. לעומת זאת המועד של ראש חודש תלוי במולד הלבנה אולם בעיקרון הוא זקוק גם לקידוש בית דין, ראש חודש נקבע על ידי בית דין.

המשמעות הרעיונית של זה היא ששבת נקבעה מלמעלה 'אתה קדשת את יום השביעי לשמך' והיא מסמלת את תהליכי

ההנהגה של 'איתערותא דלעילא' (התעוררות מלמעלה) בעוד שראש חודש מסמל את ההשפעות הבאות בעקבות מעשינו אנו הנקראות 'איתערותא דלתתא' (התעוררות מלמטה). כאשר שבת וראש חודש מצטרפים יש לנו קדושה משולבת משני הסוגים והיא ההיקף השלם של ההארה.

הלכות שבת וראש חודש

סדר התפילה בשבת וראש חודש

ראש חודש שחל בשבת ערבית שחרית ומנחה מתפלל שבע ברכות ואומר יעלה ויבוא בעבודה, ואינו מזכיר של שבת ביעלה ויבוא. [שלחן ערוך].

קריאת התורה בשבת וראש חודש

מוציאין שני ספרי תורה, וקורין בראשון שבעה בסדר היום, ובספר תורה השני קורא המפטיר וביום השבת ובראשי חדשיכם עד סוף הפרשה. ומפטירין השמים כסאי. אומנם בשבת זו שהיא שבת שקלים, מפטרים "ויכרות יהודע" ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון של "השמים כסאי".

סעודת שבת וראש חודש

יש מן הפוסקים שכתבו שאין צריך להרבות בסעודת שבת ולהוסיף מאכל נוסף לכבוד ראש חודש. אומנם דעת המשנה ברורה (סי' תי"ט) שעושים לכבוד שבת זו מאכל אחד יותר ממה שנוהגים לאכול בכל השבתות, כדי שיהיה ניכר כבוד ראש חודש.

הלכות חודש אדר

הלכות חודש אדר

משנכנס אדר מרבין בשמחה וכמו שנאמר במגילת אסתר: והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה, לומר שמזל החודש גורם לטובה.

ישראל שיש לו תביעה משפטית נגד גוי, ישתדל כמיטב יכולתו שהדין בתביעתו יתקיים בחודש אדר, מפני שיד ישראל על העליונה בחודש אדר, וגבר ישראל.

אדם שיוצא בשיירה או מפליג באניה בלב ים, ואינו מוצא מגילה כשרה להוליך עמו כדי שיוכל לקרותה בזמנה כראוי, יכול לקרות המגילה אפילו בתחילת החודש, אך לא יברך ברכות המגילה. אבל סעודת פורים ומשלוח מנות ומתנות לאביונים אינם נוהגים אלא בימי פורים.

תענית ז' באדר

מנהג חסידים ואנשי מעשה (הבריאים) להתענות ביום שבעה באדר שהוא יום פטירת משה רבינו. ונוהגים לעשות לימוד בליל שבעה באדר, ומנהג יפה הוא.

תפילה של תענית

אם יש עשרה מתענים בבית הכנסת בשבעה באדר, מוציאים ספר תורה במנחה וקוראים "ויחל" (פרשה שקוראים בצומות). וכן השליח צבור אומר ברכת עננו ברכה בפני עצמה בחזרה, ואם יש שם כהנים מתענים, עולים לדוכן

ונושאים כפיהם בברכת כהנים כשאר תעניות צבור (ילקוט יוסף פורים מהדורה תש"פ ע"פ חזו"ע ארבע תעניות עמ' צ"ט).

תענית ט' באדר

יש מתענים ביום ט' באדר שבו נחלקו בית שמאי ובית הלל.

תענית אסתר וזכר למחצית השקל

בי"ג אדר, ערב חג הפורים, חלה תענית אסתר (אלא אם פורים חל ביום ראשון כמו השנה ואז חלה התענית בי"א אדר). כתב ה"משנה ברורה", שמטרת הצום "לזכור שהשם יתברך רואה ושומע כל איש בעת צרתו, כאשר יתענה וישוב אל ה' בכל לבבו, כמו שעשה בימים ההם". והרמב"ם כתב: "וי"ג באדר זכר לתענית שהתענו בימי המן, שנאמר 'דברי הצומות וזעקתם'". תענית אסתר הוא זמן מסוגל לתשובה ולבקשת רחמים משמיים.

מנחה של תענית אסתר

בשעת המנחה של תענית אסתר, שהיא עת רצון, נוהגים ישראל לתת "מחצית השקל" לצדקה. מנהג זה הוא זכר למחצית השקל שנתן כל איש מישראל לצורך הוצאות התחזוקה וקרבנות ציבור בבית המקדש. "צדקה תציל ממוות" - מחצית השקל הזו מכפרת על נפשנו, כנגד "עשרת אלפים ככר כסף" שאמור היה המן להביא לגנזי אחשוורוש, בתמורה לקיום גזרתו.

צדיקים במיתתם קדושים חיים

רבי אברהם אבן עזרא זי"ע

רבי אברהם אבן עזרא נולד בעיר טודלה שבספרד בשנת ד'תתמ"ט או בשנת ד'תתנ"ב. הוא עזב את טודלה כנראה בצעירותו.

רבי אברהם אבן עזרא היה גאון בכל התורה כולה. לא פשוטים בכלל היו חייו של רבי אברהם בן עזרא, או כפי שנתכנה ברבות הימים על שם פירושו הנודע לתורה, ה"אבן עזרא". אשתו מתה עליו בשנים המוקדמות, מבנו יחידו לא רווה נחת, והחלק שתפס יותר מקום מכל דבר אחר היה מזלו הביש שלא נתן לו לפרנס עצמו בכבוד.

גאון בחכמה, פילוסוף ומשורר נודע היה רבי אברהם, בקי בחכמת האסטרונומיה, חשבון, דקדוק ומדעי העולם אשר ידועים היו בזמנו. ספרים רבים השאיר אחריו - ספרי יסוד בתחומם, גם עבור גדולי המדענים. עם כל זאת, פרנסתו מעולם לא הייתה מצויה בידו וכל שעשה כדי לשנות דבר זה לא הצליח.

באחד משיריו הוא מקונן על מזלו הרע באירוניה וטוען: "אם אמכור נרות לאנשים - לא ישתר חושך לעולם, אפילו אם אחליט להתפרנס ממכירת תכריכים לא ימותו אנשים כל חי..."

רבי אברהם אבן עזרא נשא לאישה את ביתו של רבי יהודה הלוי, בעל ספר הכוזרי. רבי יהודה הלוי כתב את פיוט "מי כמוך" שנהגו בקהילות ישראל לקרואו בשבת זכור. ואת חלק מהפיוט סידר לפי אותיות א' ב'. כשהגיע לאות ר', לא מצא בית לכתוב, וכשיצא לחצר לנסות לחשוב כתב במקומו רבי אברהם חתנו בית המתחיל באות ר'. כשמצא בית לכתוב, חזר רבי יהודה הלוי לביתו, ולתדהמתו מצא את בית המתחיל באות ר' כתוב, או אז גילה כי חתנו גאון עצום בתורה, ולכן באות ר' מופיעים ב' בתים.

רבי אברהם אבן עזרא נדד בארצות צפון אפריקה: יש המשערים שנדודים אלו היו בשנותיו המוקדמות שבהן התגורר בספרד, לפני נדודיו בארצות הנוצרים. בשנות הארבעים לחייו עזב רבי אברהם את ספרד, והתחיל במסע נדודים בקהילות היהודיות בדרום אירופה ובמערבה. בנדודיו הוא נשא בגאון את הכינוי "אברהם הספרדי", הקפיד לכתוב בעברית צחה ומדויקת, וכך הפיץ את חוכמת יהדות ספרד, אשר הייתה כתובה ברובה בערבית יהודית. כמעט כל ספריו נכתבו במהלך נדודיו. בשנת ד'תתק"ד שהה רבי אברהם אבן עזרא ברומא שבאיטליה. מהעיר רומא נדד לעיר סלרנו, שם הייתה קהילה יהודית גדולה. לאחר מכן נדד ברחבי איטליה ועבר בערים לוקה ומנטובה. במנטובה חלה במחלה קשה ואף נטה למות, אך לבסוף החלים. כשחלה נדר לפרש את התורה לפי הפשט. לאחר מכן המשיך בנדודיו לוורונה. בנדודיו ברחבי איטליה התחיל לכתוב ספרים רבים. לאחר שהותו באיטליה, עבר רבי אברהם אבן עזרא לצרפת. בצרפת התגורר בתחילה שם קיבלוהו יהודי המקום בכבוד גדול והוא אף חיבר לכבודם את "ספר השם".

בשהותו בצרפת התיידד עם רבנו תם, והחליף עמו מכתבים. הראב"ד כתב שר' אברהם ברא בריו על פי ספר יצירה והעמידו לפני רבנו תם על מנת להראות לו כמה כוח יש באותיות התורה. הרמב"ם ציווה את בנו שילמד רק בספריו של ר' אברהם אבן עזרא.

בשנת ד'תתק"ח שהה אבן עזרא בלונדון שבאנגליה, שם היה למורו של ר' יוסף בר' יעקב ממורויל אך מעט מאוד ידוע על שהות זו, לאחר מכן חזר לצרפת. רבי אברהם אבן עזרא נפטר בא' אדר ד'תתקכ"ד.

ביום שבת א' אדר יום הילולתו זי"ע

"לכפר על נפשותיכם"

ניתן לתרום את מעות זכר למחצית השקל לעלון "אור הנר",

בתרומה שלך הינך מוזבז עזר משפחות רבות

בקריאת דברי תורה ודברי מוסר המעוררים את הלב לה' יתברך.

מוזבז בשם הגאון רבי חיים פלאג'י: "מי שנותן מעות זכר למחצית השקל מוסיף לו שהוא בן העולם הבא, ולא יקרא לו שום פגע דע באותה שנה, ואפילו נזורה גזירה עליו או על בני ביתו ח"ו היא מתבטלת. ואינו בא לידי חסרון כס באותה שנה.... והמתמיד בה מידו שנה יראה דוע ויארץ ימים.

סכום המעות: כ-30 ש"ח

ניתן להעביר במזומן או בכסף למספר 0505069633.

לברכה והצלחה

מרדכי זיפה
מורנו זב"ב
ליאור זשיר
מורנו

לברכה והצלחה

חיים לוי זב"ב
רון רבקה
הודיה לוי

לברכה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מירי)
בת רות